

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Moskva v kinematografii

Autorka práce: Bc. Michaela Navrátilová, Učitelství pro SŠ – ruský jazyk a literatura

Vedoucí práce: Mgr. Jelena Anatolievna Vasilyeva, CSc.

Již z anotace diplomové práce Michaely Navrátilové vyplývá, že téma práce je pojato velmi široce a ambiciózně. „Zmapovat místa a památky ve vybraných filmech a zjistit, jakou úlohu sehrálo hlavní město Ruska v kinematografii a jak se měnila jeho atmosféra v průběhu 20. století“, takový cíl by mohl být realizován v několikasetstránkové monografii. Diplomová práce je rozdělena do osmi kapitol, z nichž sedm je věnováno vybraným tématům z novodobé historie Moskvy a k nim přiřazeným filmům, poslední kapitola je zaměřena na využití filmu ve výuce. Už z obsahu je patrné, že autorka se snažila naplnit široce anotované téma, jednotlivé kapitoly jsou věnovány různým společenským fenoménům Ruska ve 20. století, ať už to je nový člověk porevolučního období, komunální byty, noví Rusové a další. Širokému záběru práce odpovídá i poměrně rozsáhlý seznam použité literatury, je chvályhodné, že autorka pracovala s ruskojazyčnými i německými zdroji.

Příliš široký záběr práce však vede k velkému množství nedostatků, kterými je text poznamenán. Jednotlivá témata se autorka snažila prezentovat v historickém kontextu, případně porovnat filmové zpracování se zpracováním literárním. Takovýto přístup však bohužel vede na jedné straně ke zbytečným opakováním, na straně druhé k přílišným zjednodušením, mnohdy ke zkratkovitým komparacím či takovým srovnáním, která připomínají spíše náhodnou volbu než odůvodněné a odůvodnitelné srovnání. Zde mám na mysli např. využití Bulgakovova románu Mistr a Markétka a jím inspirovaného seriálu ve 3. kapitole, věnované komunálním bytům. Také tvrzení, že „Josif Brodskij ve svých memoárech Jeden a půl pokoje vypráví o nelehkém životě v leningradské komunálce“ (str. 30) je nutno označit za velmi zjednodušující.

Autorka pracovala s několika filmy natočenými v časovém rozpětí od r. 1938 do r. 2012, nespecifikuje ale kritéria, podle kterých filmy vybírala. Dvě kapitoly jsou věnovány anoncovaným „místům a památkám Moskvy“, a to VDNCh a moskevskému metru. V nich si přečteme poměrně podrobný popis výstavy i informace o historii výstavby moskevského metra, o filmech se dovíme ale velmi málo, např. v kapitole Moskevské metro ve filmech 20.

století se pouze vyjmenovává, které stanice se na plátně mihnou. Podobně se ani v dalších kapitolách nedočkáme v Úvodu slibované „analýzy filmových snímků a interpretační analýzy“.

Závěrečný příklad možného didaktického využití filmu ve výuce je sice stručný, nicméně dobře promyšlený. Lze mu vytknout pouze to, že vůbec nesouvisí s tématem práce, tedy tématem Moskva v kinematografii. U tohoto typu diplomové práce bych očekávala spíše kulturně historicky pojatou didaktickou ukázkou, která by navazovala na předchozí kapitoly.

V diplomové práci se vyskytuje řada chyb. VDNCh je označována v českém jazyce dvěma různými názvy, oba však jsou použity chybně (Všeruské výstavní centrum, Výstaviště úspěchů národního hospodaření), na str. 35 autorka uvádí, že „v roce 1918 se Moskva stala hlavním městem Sovětského svazu“. Je autorka skutečně přesvědčena o tom, že komedie a muzikály se v Sovětském svazu začaly točit až po Stalinově smrti (str. 40)?

Jazykovou úroveň práce velmi negativně poznamenalo velké množství rusismů, namátkou uvádím: materiální cennosti (str. 14), východy bulvárů (str. 21), architektor (str. 25), v čest hlavního města (str. 38) nedochůdče s vouskami (44), hudba se zapisovala (45) a další, a dále řada stylistických neobratností a nevhodně použitých výrazů (např. vzájemná svépomoc, str. 34, architekti a strůjci, str. 36, kulovitý sloup, str. 38). Autorka nesprávně transliteruje (opakuující se chyba typu бедняга – bědňjaga, Щукин – Šukin, Alexandrov i Aleksandrov). Velmi problematicky pracuje v textu s vlastními jmény – např. na str. 33 se vyskytují tři varianty názvu *Покровские ворота*: „Komunální byt v Pokrovskich vorotach ... V „komunálce“ u Pokrovských vrat ... k Pokrovské bráně“. Vkládání transliterovaných vlastních jmen, u nichž existuje a běžně se používá česká varianta, dosahuje svého bizarního vrcholu na str. 38 ve větě „Stanice byla původně pojmenována Ploščad' Svěrdlova, v roce 1990 byla přejmenována na Těatralnuju podle nedalekého náměstí Těatralnaja ploščad' s divadly Bolšoj a Malyj těatr“.

Tyto a mnohé další chyby lze přičíst i možnému spěchu při dokončování práce, nelze je však při celkovém hodnocení práce opominout.

I přes výše uvedené nedostatky a chyby oceňuji autorčino odhodlání a zájem, které jsou z jejího textu patrné.

Navrhované hodnocení:

V Hradci Králové, 22.1.2015

Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.

